

Gedragcode van ArcelorMittal

ArcelorMittal heeft een goede naam wat betreft eerlijkheid en integriteit in haar bedrijfsvoering en handelsactiviteiten. Zowel voor de Onderneming, inclusief alle dochterondernemingen, als voor ieder van ons is het belangrijk dat we die goede naam behouden. Ook de vertrouwensrelatie met onze zakenpartners moeten we in acht nemen.

Op de één of andere manier bewaken wij allemaal de goede naam van ArcelorMittal. Daarom verwacht de Onderneming van ieder van ons dat wij ons eerlijk gedragen.

Deze gedragscode richt zich tot alle bestuurders, directeurs en werknemers en is van toepassing in alle vestigingen van ArcelorMittal wereldwijd. Hij moet ons helpen om onze ethische en wettelijke verplichtingen bij het uitvoeren van de bedrijfsactiviteiten te begrijpen. Hoewel deze gedragscode niet alle mogelijke problemen behandelt, heeft hij als doel richtlijnen op te stellen waarnaar wij kunnen teruggrijpen in situaties waar het niet duidelijk is hoe wij ons moeten gedragen.

De richtlijnen in deze code zijn bindend en moeten dan ook altijd door ieder van ons in acht worden genomen.

Onze leidinggevende, een directielid, het hoofd van de Directie Juridische Zaken of het hoofd van de Directie Interne Audit kan ons advies verlenen en helpen om de gepaste beslissingen te nemen over ons gedrag op het werk en bij het zakendoen.

Naleving van wetgeving

ArcelorMittal en haar werknemers wereldwijd moeten alle lokale, provinciale, federale, nationale, internationale of buitenlandse wetgeving of reglementeringen die op de activiteit van de Onderneming van toepassing zijn, in acht nemen.

Indien wij niet zeker zijn of een wettelijke bepaling van toepassing is of hoe wij ze moeten interpreteren, dan moeten wij onze leidinggevende of Directie Juridische Zaken raadplegen. Veel activiteiten van de Onderneming zijn onderworpen aan een complex en veranderlijk nationaal en internationaal handelsrecht. Gebrek aan kennis over de wet is over het algemeen geen geldige verantwoording voor een inbreuk, ongeacht het rechtsgebied waarin de Onderneming actief is.

Concurrentie en Antitrust

ArcelorMittal verbindt zich ertoe de concurrentie- en antitrustwetgeving van de landen waarin zij actief is, na te leven en iedere handeling te vermijden die als onwettig zou kunnen worden beschouwd.

Overeenkomsten of afspraken kunnen als onwettig worden beschouwd, zelfs indien ze niet schriftelijk zijn vastgelegd, aangezien de handelwijze van de betrokken partij voldoende kan zijn om vast te stellen dat er een inbreuk is geweest. Daarom mogen wij niet deelnemen aan formele of informele besprekingen, overeenkomsten, afspraken, projecten of akkoorden met bestaande of potentiële concurrenten over prijszetting, verkoopsvoorwaarden of offertes, marktverdeling, klanttoewijzing of eender welke andere handeling die de vrije concurrentie beperkt of zou kunnen beperken.

Voor inbreuken op de antitrustwetgeving kunnen de rechtbanken, zowel aan werknemers als aan bedrijven, zware boeten en in bepaalde gevallen lange gevangenisstraffen opleggen. Gezien de ernstige juridische gevolgen van dergelijke inbreuken voor de Onderneming, op burgerlijk en strafrechtelijk vlak, zal ArcelorMittal stappen ondernemen tegen werknemers die deze wetgeving niet naleven. Onwetendheid, overdreven ijver, goede trouw of het argument dat er onvoldoende tijd was om de Directie Juridische Zaken te raadplegen, zijn ongeldige verantwoordingen. Alle vragen met betrekking tot concurrentie/antitrust moeten aan de Directie Juridische Zaken worden voorgelegd vooraleer een actie wordt ondernomen.

Betalingen en/of giften aan overheidsvertegenwoordigers

ArcelorMittal moet de anticorruptiewetgeving naleven van de landen waarin ze actief is. Daaronder valt ook de US Foreign Corrupt Practices Act die van toepassing is op de wereldwijde activiteiten van de Onderneming. Wij mogen noch direct noch indirect waardevolle zaken aanbieden of geven aan overheidsvertegenwoordigers, onder wie werknemers van overheidsondernemingen, met als doel invloed uit te oefenen op hun handelingen of beslissingen waardoor de Onderneming een privilege zou verkrijgen of behouden of om zo met iemand zaken te kunnen doen. Wij moeten er ook op toezien dat tussenpersonen aan wie wij de opdracht geven voor ons zaken te doen een goede naam hebben en dat ook zij deze richtlijnen naleven.

Verhandelen van effecten van de Onderneming

Indien wij als werknemer besluiten aandelen te verwerven van een beursgenoteerd bedrijf van de ArcelorMittal-groep, moeten wij ons ervan bewust zijn dat de aankoop van effecten bepaalde risico's inhoudt. Deze beslissingen zijn dan ook louter persoonlijk. Bovendien moeten wij, voordat er effecten verhandeld worden, er rekening mee houden dat de wetgeving op de effectenhandel verbiedt effecten met voorkennis te verhandelen.

De wetgeving op de effectenhandel verbiedt ons aandelen van een Onderneming waarover wij «voorkennis» hebben te verhandelen of aan te bevelen. Dit zowel voor eigen rekening, als voor rekening van derden. Het is eveneens verboden dergelijke informatie aan anderen door te geven.

De term «voorkennis» doelt op informatie die, indien ze openbaar wordt gemaakt, de koers van de effecten van de Onderneming of de beslissing van de belegger zou kunnen beïnvloeden.

Belangenconflicten

ArcelorMittal erkent dat ieder van ons zijn persoonlijke belangen heeft en moedigt de ontwikkeling van deze belangen aan, vooral als ze voor de hele gemeenschap interessant kunnen zijn. Wij moeten echter steeds in het belang van de Onderneming handelen en situaties vermijden waar onze persoonlijke belangen strijdig zouden zijn met onze verplichtingen tegenover de Onderneming.

Als werknemer mogen wij geen financiële of andere belangen verwerven in een ander bedrijf of mogen wij niet deelnemen aan activiteiten waardoor wij geen tijd of aandacht meer hebben voor de stipte uitoefening van onze taken.

Wij mogen noch direct noch indirect via familieleden of personen met wie wij samenleven of met wie wij verbonden zijn via bijvoorbeeld een vennootschap:

1. financiële belangen hebben die een negatieve invloed zouden hebben op de uitvoering van onze taken. Indien wij een functie bekleden binnen het bedrijf waarbij wij de beslissingen met betrekking tot een contract tussen de onderneming en een derde zouden kunnen beïnvloeden, dan mogen wij daar geen financieel voordeel uit halen.

2. proberen de beslissing van de Onderneming over een of andere zaak te beïnvloeden met als doel er direct of indirect persoonlijk voordeel uit te halen.

Wij moeten onze leidinggevende of de Directie Juridische Zaken op de hoogte brengen van zaken of financiële belangen die als belangenconflict kunnen worden beschouwd of die mogelijk strijdig zijn met de uitvoering van onze taken.

Indien de leidinggevende van oordeel is dat een belangenconflict bestaat of kan bestaan, dan is hij of zij verplicht maatregelen te nemen die in dergelijke omstandigheden gerechtvaardigd zijn. Indien het een complexe aangelegenheid is, moeten wij de leidinggevende, het afdelingshoofd, de Algemeen Directeur of de Directeur Juridische Zaken op de hoogte brengen.

Aanvaarding van geschenken of voordelen

Wij mogen onze functie bij ArcelorMittal niet benutten om persoonlijk voordeel te halen uit contacten met personen die met de Onderneming zaken doen of proberen zaken te doen. Om die reden is het verboden persoonlijke voordelen, zoals

cash geld, geschenken, een lening, diensten, uitstapjes of reizen, voorkeursbehandeling of logement, met uitzondering van relatiegeschenken van geringe waarde, aan te nemen.

Elk geschenk of voordeel dat we aanvaarden, moet bescheiden zijn en moet daadwerkelijk bedoeld zijn om bij te dragen tot het bereiken van de bedrijfsdoelstellingen. Wanneer er ons bijvoorbeeld tickets worden geschonken voor een sportief of cultureel evenement, dan moet de persoon die ons de tickets schenkt de gebeurtenis ook bijwonen. Over het algemeen mogen voordelen in de vorm van etentjes aanvaard worden, op voorwaarde dat zij niet te duur zijn, niet vaak voorkomen en zoveel mogelijk wederkerig zijn.

Omdat deze instructies niet iedere hypothese kunnen voorzien, worden wij verzocht ons gezond verstand te gebruiken. Het argument «iedereen doet het» volstaat niet als verantwoording. Indien het moeilijk is om te beslissen of een bepaald relatiegeschenk of evenement algemeen aanvaardbaar is, dan moeten wij ons afvragen:

Houdt het rechtstreeks verband met het zakenleven? Is het goedkoop, aanvaardbaar en houdt het rekening met de geldende zakelijke omgangsvormen? Zou ik mij er goed bij voelen wanneer ik andere klanten en leveranciers vertel dat ik dit geschenk gegeven of ontvangen heb? Aan andere werknemers? Aan mijn leidinggevendenden? Mijn familie? De media? Zou ik mij verplicht voelen gunsten te verlenen in ruil voor dit geschenk? Ben ik er zeker van dat dit geschenk geen inbreuk pleegt op een wet of in strijd is met het beleid van de Onderneming? Indien wij blijven twijfelen, moeten wij onze leidinggevende of de Directie Juridische Zaken raadplegen.

Raden van Bestuur van bedrijven

Voordat wij aanvaarden om lid te worden van de Raad van Bestuur van een ander bedrijf, moeten wij de toestemming krijgen van onze leidinggevende of van de Directie Juridische Zaken. Dit om zeker te zijn dat er geen belangenconflict ontstaat.

Politieke activiteiten

Werknemers die zich kandidaat stellen voor een politiek mandaat, worden verzocht hun leidinggevende of de Directeur Juridische Zaken daarvan op de hoogte te brengen. Werknemers die willen deelnemen aan activiteiten van politieke of openbare aard mogen dit uitsluitend in eigen naam en buiten de werkuren doen.

Handelsoportunities

Als bestuurders, directeurs of werknemers is het verboden (a) opportuniteiten voor persoonlijk voordeel aan te wenden wanneer dit eigenlijk handelsoportunities van de Onderneming zijn, (b) voor ons eigen voordeel gebruik te maken van de eigendom, de informatie of de positie van de Onderneming en (c) in concurrentie te treden met de Onderneming, tenzij de Raad van Bestuur van de Onderneming daarvoor de toestemming geeft. Het is onze plicht om ons in de mate van het mogelijke in te zetten voor de rechtmatige belangen van de Onderneming.

Eerlijk handelen

Klantenrelaties

Het succes van het bedrijf is gebaseerd op klantentevredenheid. ArcelorMittal verwacht van ons dat wij de kwaliteit van onze klantenrelaties in stand te houden door integriteit, eerlijkheid en wederzijds respect hoog in het vaandel te dragen.

Er mag alleen duidelijke, concrete, relevante en eerlijke informatie aan klanten worden gegeven. Bij iedere communicatie met klanten moeten we zorgvuldig handelen om te vermijden dat de klant de informatie verkeerd interpreteert. De Onderneming zal niet dulden dat er aan de klanten moeilijk te vervullen beloften worden gedaan op het vlak van productkwaliteit, producteigenschappen, leveringstermijnen en prijzen.

Aanbieden van geschenken en gunsten

De Onderneming verwacht van ons dat wij, buiten de gebruikelijke manier van zaken doen, geen geschenken geven of gunsten verlenen aan bestaande of potentiële klanten, werknemers van klanten, tussenpersonen of aan personen met wie de Onderneming een contract heeft of van plan is ermee te onderhandelen.

Werknemers aan wie gevraagd wordt om toch geschenken te geven of gunsten te verlenen aan bestaande of potentiële klanten of anderen die zaken doen met de Onderneming, moeten de kosten beperken tot redelijke bedragen en moeten ervoor zorgen dat het geschenk of de gunst in overeenstemming is met de functie van deze personen. Het geschenk of de gunst moet ook betrekking hebben op zakelijke discussies en de uitgaven moeten opgenomen worden in de boekhouding.

Relaties met leveranciers

Leveranciers van de Onderneming moeten gekozen worden op basis van objectieve criteria, zoals kwaliteit, betrouwbaarheid, prijs, nut, prestaties en dienstverlening. Leveranciers moeten rechtvaardig, billijk en eerlijk worden behandeld.

Vergoedingen en commissielonen mogen alleen betaald worden aan bedrijfsadviseurs in het kader van normale zakenrelaties. Honoraria moeten grondig worden gestaafd door documenten waaruit blijkt dat het bedrag overeenstemt met de waarde van de geleverde prestaties.

Vertrouwelijke informatie

Gegevens, informatie en documenten die eigendom zijn van de Onderneming mogen uitsluitend gebruikt worden om onze respectieve taken te vervullen en mogen alleen megedeeld worden aan personen buiten de Onderneming indien het onontbeerlijk is in het kader van hun handelsbetrekkingen met de Onderneming, indien de informatie algemeen bekend is of indien ze door de wet of een gerechtelijke uitspraak bekend moet worden gemaakt. Wanneer we twijfelen of de informatie

bekend mag worden gemaakt en aan wie, moeten wij onze leidinggevende of de Directie Juridische Zaken raadplegen.

Tijdens de volledige duur van onze tewerkstelling bij de Onderneming en na de beëindiging ervan, worden wij verzocht deze informatie geheim te houden en uiterste discretie aan de dag te leggen als wij over gevoelige en vertrouwelijke informatie beschikken. Dergelijke informatie omvat, behalve de technologie die door de Onderneming wordt aangewend, intellectuele eigendom, zakelijke en financiële informatie met betrekking tot de verkoop, winst, balansonderdelen, prognoses, business plannen, aankoopstrategieën en andere informatie van vertrouwelijke aard.

Vertrouwelijke informatie mag niet worden besproken met of megedeeld worden aan onbevoegde personen, al dan niet personeel van de Onderneming. Wij moeten de nodige maatregelen treffen om ervoor te zorgen dat documenten met vertrouwelijke informatie die per fax of via andere elektronische media verstuurd zijn, niet onder de aandacht komen van onbevoegden, al dan niet personeel van de Onderneming. Wij moeten aangepaste veiligheidsmaatregelen nemen bij het vernietigen van documenten die vertrouwelijke informatie bevatten (ongeacht de drager waarop deze documenten zijn geregistreerd).

Gelijkaardige informatie met betrekking tot bedrijven waarmee de Onderneming zakenrelaties heeft, moeten wij ook geheimhouden.

Openbare verklaringen in naam van de Onderneming mogen alleen door bevoegde personen worden afgelegd. Wanneer de media of een overheidsinstantie informatie over de Onderneming aanvraagt moeten zij zich richten tot de Directeur Communicatie/Public Affairs, de Algemeen Directeur of de Directie Juridische Zaken, afhankelijk van de aard van de gevraagde informatie.

Persoonlijke informatie

Persoonlijke informatie, d.w.z. informatie over een persoon die geïdentificeerd kan worden, is in de meeste rechtsgebieden waar ArcelorMittal zaken doet, wettelijk beschermd.

ArcelorMittal steunt volledig de doelstellingen van dergelijke wetgeving en neemt passende maatregelen om te zorgen dat die nageleefd wordt. Wanneer wij persoonlijke informatie verzamelen, gebruiken of meedelen aan derden, dan moet dat steeds met respect voor de persoon en met naleving van het wettelijke kader gebeuren. Behalve in uitzonderlijke gevallen mag persoonlijke informatie alleen maar worden gebruikt voor de uitvoering van onze respectieve taken. Ze mag niet aan derden worden onthuld tenzij wanneer de betrokken persoon daarvoor de toestemming heeft gegeven of in andere uitzonderlijke gevallen. Dergelijke informatie moet op een veilige plaats worden bewaard. Bij twijfel in verband met het behandelen van persoonlijke informatie, moeten wij onze leidinggevende of de Directie Juridische Zaken raadplegen.

Bescherming en correct gebruik van de bedrijfsmiddelen

Nauwkeurigheid van documenten

Alle boeken, dossiers, gegevensbestanden en overzichten van ArcelorMittal moeten een getrouwe weergave zijn van de activa en passiva van de Onderneming. Dit geldt evenzeer voor alle verrichtingen, transacties en overige handelingen die verband houden met de bedrijfsactiviteit. Alles gebeurt in overeenstemming met de geldende normen en reglementeringen en zonder enige vorm van weglating of geheimhouding.

Alle verrichtingen moeten worden goedgekeurd door de directie en in overeenstemming met haar instructies worden uitgevoerd. De verrichtingen moeten zo worden geboekt dat er correcte financiële staten kunnen worden opgemaakt en dat het gebruik van de activa kan worden gerechtvaardigd.

Er mag geen enkel dossier worden vernietigd zonder de goedkeuring van de leidinggevende. Een dergelijke goedkeuring wordt uitsluitend in overeenstemming met de geldende wetgeving en het beleid van de Onderneming toegekend.

Eigendom van de Onderneming

Verlies, diefstal of ongepast gebruik van zaken die eigendom zijn van de Onderneming, tasten vroeg of laat de rentabiliteit van de Onderneming aan.

Ieder van ons moet de eigendom van de Onderneming beschermen en dit is een kwestie van integriteit en eerlijkheid. Wij moeten de ons toevertrouwde eigendom van de Onderneming op de juiste manier gebruiken, waken over de veiligheid ervan en diefstal, schade en vroegtijdige slijtage verhinderen. Eigendom van de Onderneming mogen we alleen voor de bedrijfsactiviteiten van de Onderneming gebruiken en niet voor persoonlijke doeleinden behalve als wij daartoe de toestemming krijgen van onze leidinggevende.

ArcelorMittal moedigt initiatief, creativiteit en innovatie aan bij zijn werknemers. Toch behoort de immateriële eigendom die door de werknemers is ontwikkeld of uitgevonden voor de uitvoering van hun taken, in het kader van de Ondernemingsactiviteiten, tot de Onderneming. Dit kunnen uitvindingen, ideeën, documenten, software, patenten of overige intellectuele eigendommen zijn. Onder voorbehoud van enige bindende toepasselijke wetgeving mogen wij geen voordeel halen uit, of in eigen naam een patent aanvragen voor creaties of uitvindingen die wij tijdens de uitvoering van onze taken hebben gedaan.

Software die de Onderneming heeft ontwikkeld of aangekocht, mag niet worden gekopieerd of gewijzigd, noch gebruikt worden voor andere doeleinden dan die waarvoor ze in de Onderneming is bedoeld. Software die geen eigendom is van de Onderneming of waarvoor zij geen licentie heeft, mag niet op de werkvloer of tijdens handelsactiviteiten worden gebruikt.

E-mail en Internet

ArcelorMittal is eigenaar van de e-mail- en internetsystemen die op de werkplek worden gebruikt, dus moeten wij deze systemen op de eerste plaats voor werkgebonden communicaties aanwenden. Hoewel wij allen een eigen paswoord hebben om toegang te hebben tot de e-mail- en internetsystemen, behoudt de Onderneming zich het recht voor, onder voorbehoud van de toepasselijke wetgeving, zich in bepaalde omstandigheden toegang te verlenen tot deze systemen en controle op het gebruik ervan uit te oefenen. Het is ten strengste verboden e-mail- en internetsystemen te gebruiken voor ongepaste of onwettige doeleinden, waaronder het verspreiden van boodschappen die als beledigend of aanstootgevend kunnen worden beschouwd, zoals cartoons of moppen die kunnen worden gezien als pesterijen op grond van ras, huidskleur, religie, geslacht, leeftijd, nationaliteit of invaliditeit.

Respect voor de gemeenschap van ArcelorMittal

Werkomgeving zonder pesterijen of discriminatie

ArcelorMittal verbindt zich ertoe een werkomgeving te creëren waar geen pesterijen of ongewenste intimiteiten worden toegestaan, noch tussen collega's werknemers noch tussen een werknemer en een klant of leverancier.

ArcelorMittal verbindt zich ertoe ieder van ons eerlijk en met respect te behandelen. Bijgevolg worden discriminerende handelingen op grond van ras, huidskleur, geslacht, leeftijd, religie, etnische afkomst, nationaliteit, invaliditeit of enige andere reden niet geduld. De Onderneming wil ieder van ons gelijke kansen op promotie bieden zonder enige vorm van discriminatie. Het onderscheid tussen personen op basis van vaardigheden of opleidingsniveau die voor een bepaalde functie zijn vereist, wordt echter niet als discriminatie aanzien.

Een werknemer die van oordeel is dat hij/zij het slachtoffer of getuige is van pesterijen of discriminatie, moet dit onmiddellijk melden aan het hoofd van de Directie Juridische Zaken. Alle verslagen worden vertrouwelijk behandeld.

ArcelorMittal staat de familieleden van werknemers toe voor de Onderneming te werken, op voorwaarde dat zij op een objectieve manier worden gekozen en geëvalueerd op basis van dezelfde criteria als andere kandidaten. Hun functies mogen ook geen onderlinge conflicten of belangenvermenging veroorzaken.

Gezondheid en veiligheid op het werk

ArcelorMittal stelt alles in het werk om ons een gezonde en veilige werkomgeving te verlenen. Ze voert regelmatig inspecties uit om gevaarlijke situaties of gedrag samen met hun oorzaken op te sporen en weg te werken, maar ook om programma's voor veiligheid en welzijn te ontwikkelen. Wij moeten de veiligheidsnormen van de Onderneming naleven

en het nodige doen om een veilige en gezonde werkomgeving in stand te houden. Ook moeten we de nodige maatregelen treffen om onze eigen veiligheid en die van anderen te vrijwaren.

Het is verboden om alcoholische dranken (behalve wanneer dit is toegestaan), opwekkende middelen, narcotica en andere verslavende middelen te vervaardigen, gebruiken, kopen, verkopen, verhandelen of te bezitten op de terreinen van de Onderneming (of buiten de Onderneming tijdens de diensturen).

Respect voor het milieu

Respect voor en bescherming van het milieu zijn belangrijke waarden die ArcelorMittal hoog in het vaandel draagt. Wij moeten de milieuwetgeving die op ArcelorMittal van toepassing is steeds naleven. Daarnaast spelen we een belangrijke rol in het toepassen van de richtlijnen die de Onderneming in dit opzicht heeft uitgevaardigd.

Gedeelde verantwoordelijkheid

Ieder van ons is verantwoordelijk voor de toepassing van de waarden van ArcelorMittal in ons dagelijkse leven als werknemers van de Onderneming. We moeten ook alles in het werk stellen om ervoor te zorgen dat onze gedragsregels door iedereen worden nageleefd. Gedrag dat in strijd is met deze regels is strafbaar door middel van disciplinaire maatregelen die kunnen leiden tot het beëindigen van de arbeidsovereenkomst, in samenhang met de toepasselijke wetgeving en procedures.

Vrijstelling van deze gedragscode

Vrijstelling van een of andere bepaling uit deze gedragscode wordt uitsluitend verleend indien dit uit de omstandigheden absoluut geschikt blijkt. Vrijstelling van deze gedragscode voor kaderleden of bestuurders van de Onderneming wordt uitsluitend door de Raad van Bestuur van de Onderneming of door een Comité van de Raad van Bestuur verleend. Dergelijke vrijstelling wordt onmiddellijk bekendgemaakt, zoals vereist door de wet of opgelegd door de effectenbeurs.

Rapporteren van onwettelijk of onethisch gedrag

Gedrag dat afwijkt van deze code moet onmiddellijk aan onze leidinggevende, een directielid, het hoofd van de Directie Juridische Zaken of het hoofd van de Directie Interne Audit worden gemeld. Problemen in verband met de boekhouding, interne controle of de audit kunnen ook aan het Auditcomité van de Raad van Bestuur van ArcelorMittal worden gemeld. Indien er nog steeds geen gepaste maatregelen zijn genomen nadat de leidinggevende is geïnformeerd, moeten wij dit persoonlijk melden aan één van bovengenoemde personen. Het beleid van de Onderneming duldt geen vergelding wanneer wij het wangedrag van anderen te goeder trouw hebben gerapporteerd. Van werknemers wordt verwacht dat ze meewerken aan intern onderzoek naar wangedrag. Ik verklaar dat ik het document «Gedragscode van ArcelorMittal» heb ontvangen, dat ik het document heb gelezen en het begrijp.

**Ik zal de bepalingen ervan dan ook naleven bij het uitvoeren van de activiteiten van de Onderneming.
(in drukletters)**

Naam

Afdeling

Datum en plaats

Handtekening

Vul dit blad in en stuur het naar het hoofd van de afdeling Personeelsbeheer van uw vestiging. Dit document wordt in uw dossier bewaard.